

ИКОНОМИЧЕСКА БИБЛИОТЕКА НА ИПИ И БМА – МЯСТО ЗА СРЕЩИ И ДИСКУСИИ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН
ГОДИНА III, БР. 81

В броя:

*Книгата vs Компютъра

***Това не е краят на
книгите:*

*Покана за разговор от
Умберто Еко,*

Жан-Клод Кариер и

Жан-Филип дьо Тонак

*за миналото,
настоящото и
бъдещето на книгите
от хартия.*

КНИГАТА VS КОМПЮТЪРА

Драгий ни читателю!

24 май е Ден на българската книжнина¹, както знаем. Докога ще честваме този светъл празник, ще покаже времето. Ние, на свой ред, ще се опитаме да разберем какво е мястото на книгата в живота ни и до каква степен изкуственият интелект може да я замени. Ще има ли победител в поредния двубой за вниманието на Негово Величество Читателя-Слушателя-Зрителя?

И така, на ринга излизат двама съперници.

В десния ъгъл е многовековният шампион на читателските симпатии, колосът на знанието и пазителят на мъдростта – **Книгата**.

Да си припомним накратко нейното житие-битие.

Извървяла е дълъг път – глинени плочки, папирус, пергамент..., преди да се яви пред нас в днешния си вид. А колко велики люде са посветили живота си, за да може тази драгоценност да намери място във всеки дом! Благодарение на откритието на Гутенберг книгата се е превърнала в задължителен спътник на всеки, който считал себе си за модерен човек. Започнало демократизирането на знанието и образованието.

Но не всичко вървяло гладко и безоблачно. По пътя си **Книгата** изпитала много лишения и преживяла безброй трагедии. Най-страшни били пожарите, а такива случаи имало предостатъчно – както непредумишлени, когато подпалвали цели градове, така и умишлени. Затова и **Книгите** имали своя кошмар – площад с горящи посестрими.

Но стига с тъжното! Надяваме се това време да е безвъзвратно отминало и днес всеки може да намери своя „книжен“ другар.

Трудно е да си представим детството без първите ни книжки – с големи цветни картинки, приказки и стихчета.

Но бързо порастваме и отправяме взор към приключенията, фантастиката, романите... Не говорим за общообразователната, задължителната литература. 😊

А после? На възрастния работещ човек времето за четене все не достига, все е малко, но това не означава, че то липсва. Знаете ли, че за да се справите със стреса, да се разсеете и да се заредите ви трябва... четене.

¹ Книжнина - съвкупност от книги, паметници на народ, на епоха, на език. Книжовност – книжнина; грамотност, култура.

Британски учени провели изследване, за да изяснят кое е най-доброто средство за отмора. Сред предложените варианти били: музика, чаша чай или кафе, разходки... Начело в класацията е **Книгата**. Изследователите стигнали до извода, че **не е важно каква книга се чете, важен е самият факт на съпреживяване** на чуждите проблеми и забравяне на личните. Това е!

А кой е в левия ъгъл на ринга? Феновете ликуват. О, та това е основното постижение на миналия век, всемогъщият и всезнаещият изкуствен интелект – **Компютърът**. Независимо от младенческата си възраст, той е готов да премери сили за място под слънцето.

Преди началото на рунда нека ти го представим, читателю наш.

Името му означава електронноизчислителна машина (дълго и малко скучновато). Неговата история, за разлика от другите изобретения на човека, е доста кратка - от 40-те години на XX век. И ето че за близо 70 години(!) **Компютърът** извървя стремителен път в своето развитие и усъвършенстване, с какъвто не може да се сравни нито едно друго човешко изобретение. Благодарение на успехите в електрониката **той** се превърна от гигантското чудовище, заемало през 50-те години цели зали, в доста компактно създание, което може удобно да се постави на бюрото и дори да се вгради в ръчните часовници. Крачейки уверено по изпълнения с метаморфози път, той трайно се настани в домовете ни и стана пълноправен член на семейството.

Компютърът сам по себе си като машина, предназначена за определени операции, едва ли може да мери сили с **Книгата**. Но в процеса на еволюцията си той се сдобил с нещо, без което никога днес вече не може да живее – интернет. Всезнаещият интернет. Ами да, точно той ще се включи в борбата. Интернет ни позволява да научим всичко с минимални усилия. Само един клик ни отделя от друг човек, от видео, музика, филми и информация. Не е ли истинско чудо? От една страна, ако не е той, ние едва ли щяхме да си общуваме с някого, намиращ се на другия край на

земята, да сме винаги в крак със събитията. Така сме приспособили интернет към своите нужди, че самата необходимост да ходим някъде отпада, там нали можем да работим в интернет в реално време, там нали там намираме развлечения и запълваме свободното си време. За какво ни е да обикаляме по магазините, като почти всичко може да си купим онлайн? Дали?! Огромна икономия на време! Добре де, ама за какво използваме това икономисано време? Отново за компютъра. И това е обратната страна на медала.

Нека направим един експеримент. Притворете очи и си представете човека на следващото хилядолетие: пълна атрофия на мускулите, които не участват в работата на компютъра; голяма глава за възприемане на информацията; огромни очи без клепачи, за да не се отвлича с мигане, и един-единствен пръст – показалец, за да клика. Истински хубавец, нали?!

А какво да кажем за любезно предоставяната ни винаги, по всяко време и навсякъде информация! Сигурни ли сме в достоверността на получените данни? Ненаправно често наричат интернет „огромно бунище“. То какво ли няма там! Важното е **да умееш да филтрираш**.

Друг минус, особено за хората от по-старото поколение, е тоталната, придобила епидемични размери неграмотност на интернет ползвателите. А как ли би говорил човек, който пише неправилно?

Компютърът ни дава с едната ръка, но взема с другата. Свързваме се в социалните мрежи, но май съвсем престанахме да общуваме на живо; на изчезване е обикновеното човешко общуване.

Вярно, **Компютърът** властелин облекчи живота ни. Но не ви ли се струва, че дори доста много го облекчи? Все въпроси, въпроси... Но да се върнем на ринга.

Съперниците отдавна са готови за схватка. Кой ще победи?

Едва ли днес ще разберем. Времето ще покаже. А може би победата ще отиде при Негово Величество Читателя?

Нека ти припомним, читателю наш, че на ринга на историята и преди е имало подобни двубои. С появата на **кинематографа** много хора заговорили за „**смъртта на театъра**“. Днес, след повече от 100 години, театърът е жив и в цветущо здраве. Светът на **киното** бил застрашен, според някои, с появата на **телевизията**. Е, седмото изкуство не

отмря.

И може би на среща с бъдещите читатели ще вървят ръка за ръка **Книгата** - достолепната стара дама, в хартиена премяна, и младата ѝ посестрима – електронната книга? Дали всъщност интернет не е най-добрият съюзник на книгата, както твърди Паскал Ларделие, преподавател в Бургундския университет, Франция?

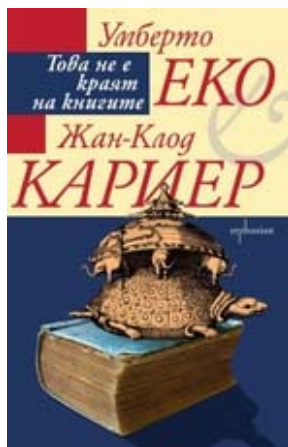
Читателю наш, и ти избири как ще общуваш с нас. Ще се запознаваш онлайн с нашите издания или ще си вземаш традиционна хартиена книга; ще участваш в дискусиите, лекциите и прожекциите, които организираме или ще ги гледаш на компютъра си, когато ги предаваме.

Каквото и да избереш, бъди сигурен, че всичко правим с любов и мисъл за теб.

Честит 24 май – Ден на книжнината!

Екипът на Икономическата библиотека

Нашият специален празничен подарък за теб е книгата, закупена с дарението на Стоян Христов – стажант в ИПИ (ноември 2012 – януари 2013), носител на наградата на БМА за най-добро есе (2013).

Това не е краят на книгите: Разговор с Жан-Филип дьо Тонак

Умберто Еко; Жан-Клод Кариер

Ентусиаст, 2011

Това е най-човешкият разговор за книги, публикуван някога. Двама почти 80-годишни мъдреци... ни съобщават истината за миналото, за настоящето и за бъдещето на най-старата медия - книгата.

... Уникалното на беседата е и в тандема - представител на Гутенберговата цивилизация - цивилизацията на печатното слово, и представител на Антигутенберговата цивилизация - цивилизацията на образа, са единодушни, че книгата стои в началото на всички цивилизации и няма как цивилизован човек да дочака нейния край.

Всичко, което трябва да направите, за да се абонираме или да дарите!

Благодарим ви!